

Saksframlegg

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Bjarte Madland	FE - 026	15/104

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
012/15	Plan- og økonomiutvalget	PS	29.01.2015
009/15	Kommunestyret	PS	02.02.2015

Høring - overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten

Forslag til vedtak:

Gjesdal kommune støtter ikke forslaget om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til skatteetaten jf. vedlagte høringsuttalelse.

Plan- og økonomiutvalget - 012/15

PLØ - behandling:

Marit Høie, H fremmet følgende forslag til nytt vedtak:

Gjesdal kommune støtter forslaget om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten, i det vi ser nytten i å samle alle deler av offentlig innkreving under en paraply og er enig i at det vil være med på å forenkle og effektivisere denne viktige offentlige funksjonen.

Vi støtter forslaget selv om vi selv har etablert et vellykket interkommunalt samarbeid på området, og ser overføringen av skatteoppkreverfunksjonen fra kommune til stat som en naturlig konsekvens av kommunereformen og de omlegginger av oppgaveportefølje som måtte følge av denne.

Forslaget ble vedtatt med 6 mot 5 (Sp, 4 Ap, Frode Fjeldsbø, Tale Malmei, Tom Kalsås og Jan Ove Hanasand) stemmer .

Mindretallet stemte for rådmannens forslag til vedtak.

PLØ - vedtak:

Gjesdal kommune støtter forslaget om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten, i det vi ser nytten i å samle alle deler av offentlig innkreving under en paraply og er enig i at det vil være med på å forenkle og effektivisere denne viktige offentlige

funksjonen.

Vi støtter forslaget selv om vi selv har etablert et vellykket interkommunalt samarbeid på området, og ser overføringen av skatteoppkreverfunksjonen fra kommune til stat som en naturlig konsekvens av kommunereformen og de omlegginger av oppgaveportefølje som måtte følge av denne.

Kommunestyret - 009/15

K - behandling:

Følgende flertallsinnstilling fra møte i plan- og økonomiutvalget 29.01.14 ble vedtatt med 18 mot 9 (Sp, Ap og 1 Krf, Magnar Mæland) stemmer:

Gjesdal kommune støtter forslaget om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten, i det vi ser nytten i å samle alle deler av offentlig innkreving under en paraply og er enig i at det vil være med på å forenkle og effektivisere denne viktige offentlige funksjonen.

Vi støtter forslaget selv om vi selv har etablert et vellykket interkommunalt samarbeid på området, og ser overføringen av skatteoppkreverfunksjonen fra kommune til stat som en naturlig konsekvens av kommunereformen og de omlegginger av oppgaveportefølje som måtte følge av denne.

Mindretallet stemte for rådmannens forslag til vedtak.

K - vedtak:

Gjesdal kommune støtter forslaget om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten, i det vi ser nytten i å samle alle deler av offentlig innkreving under en paraply og er enig i at det vil være med på å forenkle og effektivisere denne viktige offentlige funksjonen.

Vi støtter forslaget selv om vi selv har etablert et vellykket interkommunalt samarbeid på området, og ser overføringen av skatteoppkreverfunksjonen fra kommune til stat som en naturlig konsekvens av kommunereformen og de omlegginger av oppgaveportefølje som måtte følge av denne.

Høring - overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten

Bakgrunn for saken:

Skattedirektoratet fikk den 23. juni 2014 oppdrag fra Finansdepartementet å utrede hvordan Skatteoppkrevingen kan organiseres i Skatteetaten for å oppnå en bedre og mer effektiv skatteoppkreving. Altså hvordan skatteoppkreverfunksjonen skal overføres fra kommunene til staten.

Skattedirektoratets rapport ble oversendt Finansdepartementet den 24. november og sendt ut på høring den 01.12.2014. Høringsfristen er 1.3.2015.

Skatteoppkreving har i over 100 år vært en kommunal oppgave og nå fremmes det et forslag om at Skatteetaten skal overta ansvaret fra og med 01.01.2016.

Saksopplysninger:

I dag er skatteoppkrevingen organisert slik at Skattekontoret har det faglige og kommunen har det administrative ansvaret. Vårt skatteoppkreverkontor har i dag følgende oppgaver: arbeidsgiverkontroll, skatteregnskap, innfordring og informasjon/veiledning.

Skattedirektoratets forslag til organisering av oppgavene i Skatteetaten innebærer at skatteoppkreverfunksjonen blir overført fra kommunene til staten. I tillegg skal oppgavene sentraliseres i store enheter. Forslaget anbefaler en reduksjon fra i dag 288 til 27 kontorer.

60 % av dagens skatteoppkrevere er på under 2 årsverk. Utredningen fremmer som et viktig argument at fagkompetansen og dermed likebehandlingen av innbyggerne ikke blir ivaretatt i dagens organisering.

Det viktigste argumentet som blir brukt er effektivisering. I det fremlagte forslaget vises det til at med ny organisering skal oppgavene løses med en reduksjon av bemanningen på 497 årsverk fra i dag 1482. Innsparing er estimert til omlag 300 mill. kroner årlig. Utredningen diskuterer ikke hvor lang tid det vil ta før effektiviseringsgevinsten kan tas ut.

I forslaget som er lagt frem er det foreslått å skille oppgavene. Skatteregnskapet skal føres i en landsdekkende enhet på Lillestrøm. Arbeidsgiverkontrollen skal samlokaliseres med Skatteetatens øvrige kontrollmiljø og lokaliseres på 22 steder. Når det gjelder innfordringen foreslår Skattedirektoratet en spesialisering. Det vil si at en skiller mellom innfordring mot næringsdrivende/arbeidsgivere og innfordring mot personlige skattytere. Innkreving mot næringsdrivende samles i 5 regionale innkrevingsmiljø hvor Skatteetaten allerede har innkrevingsmiljø for merverdiavgift. Innkreving mot personlige skattytere samles i 19 fylkesvise enheter. Veiledning, informasjon og arkiv som er knyttet til skatteoppkreveren inkluderes i Skatteetatens telefon- og veiledningstjeneste.

I utredningen forventes det samme innbetaling av skatter som i dag slik at kommunene ikke skal tape inntekter.

De ansatte skal ivaretas ved virksomhetsoverdragelse dersom de bare driver med skatteoppgaver og ikke også andre kommunale oppgaver.

Vurdering:

Staten starter denne prosessen med statliggjøring av skatteoppkreverne med et mandat med hvordan skatteoppkreveren skulle statliggjøres og ikke med et åpent sinn for å få inn fordeler og ulemper med en organisatorisk endring. Den nedsatte utredningsgruppen hadde med to representanter fra skatteoppkreverne, men de ble ikke hørt i prosessen og ingen av deres synspunkter kom med i utredningen. Det resulterte i at de to trakk seg fra arbeidet og ikke står bak utredningen som så er sendt på høring. Det er med andre ord fremmet et høringsdokument der de dette berører ikke har fått gitt sitt bidrag i prosessen.

Det hører med til historien at staten flere ganger tidligere har prøvd å overføre skatteoppkreverne til staten, men forsøkene er blitt stoppet i Stortinget.

Det er nok flere som ikke tror på den forventede effektiviseringsgevinsten. Kommunene på Jæren har tradisjonelt hatt en effektiv skatteoppkrever og bemanningen hos oss har vært vesentlig lavere enn i mange andre kommuner. Da vi slo sammen skatteoppkreverne i kommunene Hå, Klepp, Gjesdal og Time fra 01.01.13, utnyttet vi det nye datasystemet, Sofie, og tok ut en ytterligere effektiviseringsgevinst. En viktig del i utredningen er å styrke arbeidsgiverkontrollen for å bekjempe svart økonomi og arbeidslivskriminalitet. Også dette har vi gjennomført ved å styrke arbeidsgiverkontrollen med effektiviseringsgevinsten ved sammenslåingen. Jæren kemnerkontor har i dag i underkant av 10 årsverk og betjener en befolkning på nesten 70 000 innbyggere. I den nye organiseringen av skatteoppkreverne er det beregnet at det er behov for ca. 1000 årsverk dvs. ca. 5000 innbyggere pr årsverk mens vi på Jæren har 7000 innbyggere pr årsverk. Det betyr at når kostnaden med den kommunale skatteoppkreveren skal trekkes ut av rammetilskuddet, vil vi få et høyere trekk enn det skatteoppkreveren koster kommunene i dag.

Et annet viktig argument for ny organisering og store enheter er å styrke fagkompetansen og likebehandle innbyggerne når det gjelder innkreving. Vi brukte også fagmiljø som argument da vi slo sammen skatteoppkreverne i Gjesdal, Klepp, Hå og Time. Vi har fått et godt fagmiljø både på arbeidsgiverkontroll og innfordring. Skatteregnskap gjør alle ansatte litt av. Vi ser det som en styrke at skatteregnskapet føres lokalt da vi er avhengig av dette i innfordringsarbeidet. Samhandling mellom skatteregnskap og innfordring har vært avgjørende for at vi har fått rettet opp mange feil før skatteoppgjør er sendt ut. Ved å samle skatteinnkrevingen i store miljø vil det bli mer sjablongmessig utøvelse av innfordringen. Vi er redd for at større avstand mellom skatteoppkrever og skattyter vil medføre at saker blir mindre opplyst og dermed redusere muligheten til å utøve en faglig forsvarlig saksbehandling.

Arbeidet som i dag blir utført med Jæren kemnerkontor blir i ny organisering flyttet til Lillestrøm, Bergen eller Stavanger. I en så stor omstilling vil mange dyktige fagfolk søke seg bort fra skatteoppkreverne, slik at viktig kompetanse går tapt. Hva det vil bety for innfordringen og dermed for den innbetalte skatten og kommunene sitt inntektsgrunnlag, er en stor usikkerhet. Våre ansatte på kemnerkontoret driver kun med skatt og skal dermed ved hjelp av virksomhetsoverdragelse overføres til skatteetaten. Tallet på årsverk i Rogaland skal reduseres fra 104 til 62. Det blir da 42 årsverk til overs. Hva skjer med disse? Hvor lang tid vil det ta før effektiviseringsgevinsten er tatt ut? Da avstandene er store blir det nok regnet med at mange ikke blir med over til skatteetaten. Hvem er det vi mister? Er det de beste? Dette er problemstillinger som utredningen ikke tar opp i det hele tatt. Med de store beløpene som blir innfordret skal det bare en liten reduksjon på 0,05-0,15 prosentpoeng til før hele

omorganiseringen blir ulønnsom.

Med en kommunal skatteoppkrever får kommunene mye nyttig informasjon om skatteinngangen og kan i noen grad analysere hvorfor skatteinntektene endrer seg eller ikke vokser så raskt som vi budsjetterte med. Før fikk vi også informasjon fra ligningskontoret når store endringer ville komme til å gjøre utslag i kommunen sine skatteinntekter. Etter omorganiseringen i skatteetaten er det ikke lenger noen lokalt som har oversikt. Alle sitter nå bare med små deler av jobben og har ikke slik informasjon som vi før fikk. Dette er samme måten en nå skal organisere skatteoppkreveren. Et kontor skal ha skatteregnskap, et skal innfordre mot privatperson og et annet mot bedriftene. Ingen vil dermed i framtida ha oversikt over kommunen sine skatteinntekter og hvorfor utviklingen ikke går som forventet.

Uansett om skatteoppkreverne er statlige eller kommunale forstår vi ikke dette behov for så sterk sentralisering. Ved arbeidsgiverkontrollen må kontrollørene rundt i bedriftene og lokalkunnskap forenkler innfordringsarbeidet og gjør arbeidsgiverkontrollen mer treffsikker. I kampen mot svart arbeid og arbeidslivskriminalitet er lokalkunnskap og nærhet til kontrollobjektene viktig.

Kontoret på Bryne har mange fordeler. Det har god lokalkunnskap, er effektivt, har svært gode resultat (bedre enn landsgjennomsnittet) og god fagkompetanse på alle fagområder. Hvorfor denne vellykkede organisering skal endres er noe uforståelig. Kanskje bør enda flere heller få interkommunale ordninger slik at de oppnår både større fagmiljøer og større effektivitet.

På lengre sikt er det meningen å legge ned skattekontoret på Bryne og samle alt i store regionale enheter. Da vil det nærmest bli slutt på personlig oppmøte for å få hjelp og veiledning. I dag er det en god del personlig oppmøte hos skatteoppkreveren men enda mer hos skattekontoret. Jæren kemnerkontor er samlokalisert med Skatteetaten og har dermed lykkes med å yte god service overfor publikum. Vår erfaring er at nærheten til innbyggerne er viktig for å bistå de vanskeligstilte skattyterne; de som ikke alltid kan hjelpe seg selv eller som av andre grunner ikke kan ivareta sine egne interesser. Nærhet og lokalkunnskap er viktig for å forstå og hjelpe de som trenger det mest.

En sentralisering av skatteoppkreveren og etter hvert også skattekontoret vil medføre dårligere service til innbyggerne. Det er lett å effektivisere når en kan ta det ut på redusert service.

Vi står foran en stor kommunereform der det ikke er avklart hvilke oppgaver kommunene skal ha framover. Et mål i kommunereformen er å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Vi mener det er naturlig og se skatteinnkrevingen i den sammenheng.

Forslag til høringsuttale

Kommunene Hå, Klepp, Gjesdal og Time med en samlet befolkning på bortimot 70 000 innbyggere, dannet 1.1.13 et felles skatteoppkreverkontor. Kommunene på Jæren har alltid hatt effektive skatteoppkrevere med få ansatte og gode resultater på skatteinnkrevingen. Da vi gikk sammen og fikk utnyttet stordriftsfordelene og det nye innfordringssystemet, styrket vi arbeidsgiverkontrollen slik at vi bedre kan bekjempe svart økonomi og arbeidslivskriminalitet. Vi har nå et kontor som har høg faglig kompetanse på alle område og er robust også ved sjukdom og annet fravær.

Det er etter Gjesdal kommune sin mening ikke nødvendig å overføre skatteoppkreverne til staten for å ta ut effektiviseringsgevinster. Jæren kementerian har i underkant av 10 årsverk, noe som er mindre ressursbruk per innbygger enn det den nye statlige skatteoppkreveren vil få. Nesten halvparten av årsverkene brukes til kontroll og innkreving mot de næringsdrivende. Vi har dermed alt tatt ut den forventede effektiviseringsgevinsten. Gevinsten er kommet den enkelte kommune til gode.

Etter Gjesdal kommune sin mening trenger vi ikke å overføre skatteoppkreverne til staten for å likebehandle innbyggerne. Vi bruker alle et godt felles innfordringssystem. Systemet har innebygde rutiner for hvordan innkrevingen skal gjennomføres noe som sikrer likebehandlingen.

Regjeringen ønsker å lage et kontor for føring av skatteregnskap på Lillestrøm. Hos oss gjør alle ansatte litt skatteregnskap. Vi ser det som en styrke at skatteregnskapet føres lokalt da vi er avhengig av dette i innfordringsarbeidet. Samhandling mellom skatteregnskap og innfordring har vært avgjørende for at vi har fått rettet opp mange feil før skatteoppgjøret sendes ut. Det var viktig for utviklingen av dagens innfordringssystem å ha brukere som hadde full forståelse for både skatteregnskap og innfordring. Vi mener det også er viktig i videreutviklingen av systemene at mange bruker kan både skatteinnkreving og skatteregnskap.

Dersom skatteinnkrevingen blir samlet i større miljø vil det bli mer sjablongmessig utøvelse av innfordringen. Vi mener at større avstand mellom skatteoppkrever og skattyter vil medføre at saker blir mindre opplyst og dermed redusere muligheten til å utøve en faglig forsvarlig saksbehandling.

Staten legger opp til sentralisering og mange av de ansatte hos skatteoppkreverne vil ikke ha mulighet til å følge med over til nytt kontor da avstanden blir for stor. Mange av de ansatte ønsker heller ikke å bli overført til staten. Gjesdal kommune er derfor bekymret for skatteoppkreverens faglige kompetanse framover og hvilke konsekvenser dette kan få for kommunen sine skatteinntekter. Det er store beløp som blir innfordret og bare en liten nedgang i innbetalingen, fører til store inntektstap.

Med en kommunal skatteoppkrever får kommunene mye nyttig informasjon om skatteinngangen og kan i noen grad analysere hvorfor skatteinntektene endrer seg eller ikke vokser så raskt som vi budsjetterte med. Før fikk vi også informasjon fra ligningskontoret når store endringer ville påvirke kommunens skatteinntekter. Etter omorganiseringen i skatteetaten er det ikke lenger noen lokalt som har oversikt. Alle sitter nå bare med små deler av jobben og har ikke slik informasjon som vi før fikk. Dette er samme måten en nå vil organisere skatteoppkreveren. Et kontor skal ha skatteregnskap, et skal innfordre mot privatperson og et annet mot bedriftene. Ingen vil dermed i framtida ha oversikt over kommunen sine skatteinntekter og hvorfor utviklingen ikke går som vi forventet.

Gjesdal kommune ser også med uro på at staten ønsker å sentralisere offentlige stillinger til de kommunene som allerede fra før har den største andelen med offentlige arbeidsplasser.

Uansett om skatteoppkreverne er statlige eller kommunale forstår vi ikke dette behov for så sterk sentralisering. Ved arbeidsgiverkontroll må kontrollørene rundt i bedriftene og lokalkunnskap forenkler innfordringsarbeidet og gjør arbeidsgiverkontrollen mer treffsikker. Kontoret her på Bryne har mange fordeler. Det har lokalkunnskap, er effektivt, har svært gode resultat (bedre enn landsgjennomsnittet) og god fagkompetanse på alle fagområder. Hvorfor denne vellykkede organiseringen skal endres er noe uforståelig. Når vi ser hvilken

gunstig effekt vi har fått av interkommunalt samarbeid, ser vi at flere burde gjøre som oss.

Skatteoppkreveren på Bryne er samlokalisert med Skatteetaten og har felles ekspedisjon/publikumsmottak. Vi yter i dag god service til publikum noe som vil bli endret når det blir dannet store kontor. Publikumsservicen vil bli på telefon og e-post. Gjesdal kommune er bekymret for at servicen til publikum blir dårligere etter det nye opplegget.

Gjesdal kommune kan ikke se at det er noen effektiviseringsgevinst å hente for oss om skatteoppkreveren blir overført til staten. Med dagens størrelse på Jæren kjernekontor har vi et godt fagmiljø både på skatteregnskap, innfordring og arbeidsgiverkontroll.

Vi står nå foran en stor kommunereform der det ikke er avklart hvilke oppgaver kommunene skal ha framover. Problemstillingen er ikke å frata store robuste kommuner oppgaver, men heller å tilføre nye. Vi mener det er naturlig og se skatteinnkrevningen i sammenheng med kommunereformen.

Rådmannen i Gjesdal, 16.01.2015

<Navn>
<tittel>

<Navn>
<tittel>

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.

Vedlegg:
Høringsbrev 1 12 2014
Utredning overføring av skatteoppkreverfunksjonen
Leder Kommunal økonomi des 2014